

Trening przed klasówką

Gimnazjum

Literatura: praca z tekstem - Henryk Sienkiewicz "Krzyżacy" (fragment)

[1]. Jurand ze Spychowa był rycerzem znanym ze swej siły i męstwa. Mścił się okrutnie na Krzyżakach, którzy zabili mu żonę. W odwecie Krzyżacy porwali jego córkę Danusię. Udał się po nią do zamku krzyżackiego w Szczytnie, gdzie został upokorzony i okrutnie okaleczony przez zakonnika krzyżackiego Zygfrieda. Oślepieno go, pozbawiono języka i prawej dłoni. Nie udało mu się odzyskać córki. Po wypuszczeniu z lochu spotkał przypadkiem Maćka z Bogdańca i Jagienkę, którzy odwieźli go do domu w Spychowie.

[2]. Przy krześle stał stół, a na nim krucyfiks, dzban z wodą i bochen czarnego chleba z utkwioną w nim mizerykordią, czyli groźnym nożem, którego rycerze używali do dobijania rannych. – Jest tu Hława – ozwała się wreszcie słodkim głosem Jagienka – chcecie-li go wysłuchać? Skinął głową na znak zgody, więc Czech rozpoczął [...] opowiadanie [...]. Ponurej tej opowieści towarzyszył nie mniej posępny pomruk zapowiadającej się burzy. [...] Jurand słuchał opowiadania bez jednego drgnienia i ruchu, tak że obecnym zdawać się mogło, iż jest pogrążony we śnie. Słyszał wszystko jednak i rozumiał wszystko, bo gdy Hława zaczął mówić o niedoli Danusi, wówczas w pustych jamach oczu zebrały się dwie wielkie łzy i spłynęły mu po policzkach. Ze wszystkich ziemskich uczuć pozostało mu jeszcze jedno tylko: miłość do dziecka. Potem sinawe jego usta poczęły poruszać się modlitwą. Na dworze rozległy się pierwsze, dalekie jeszcze grzmoty i błyskawice jęły kiedy niekiedy rozświecać okna. On modlił się długo i znów łzy kapały mu na białą brodę. [...] Na koniec stary Tolima, prawa Jurandowa przez całe życie ręka, rzekł:

– Stoi przed wami, panie, ten piekielnik, ten wilkołak krzyżacki, który katował was i dziecko wasze; dajcie znak, co mam z nim uczynić i jak go pokarać? Na te słowa przez oblicze Juranda przebiegły nagle promienie – i skinął, aby mu przywiedziono tuż więźnia. Dwaj pachołkowie chwycili go w mgnieniu oka za barki i przywiedli przed starca, a ów wyciągnął rękę, przesunął naprzód dłoń po twarzy Zygfrieda [...], następnie opuścił ją na piersi Krzyżaka, zmacał skrzyżowanie na nich ramion, dotknął powrozów – i przymknąwszy oczy, znów przechylił głowę. Obecni mniemali, że się namyślał. Ale cokolwiek bądź czynił, nie trwało to długo, gdyż po chwili ocknął się – i skierował dłoń w stronę bochenka chleba, w którym utkwiona była mizerykordia. Wówczas Jagienka, Czech, nawet stary Tolima i wszyscy pachołkowie zatrzymali dech w piersiach. [...] Ale on, ująwszy w połowie nóż, wyciągnął wskazujący palec do końca ostrza, tak aby mógł wiedzieć, czego dotyka, i począł przecinać sznury na ramionach Krzyżaka. Zdumienie ogarnęło wszystkich, zrozumieli bowiem jego chęć – i oczom nie chcieli wierzyć. Tylko ksiądz Kaleb począł pytać przerywanym przez niepohamowany płacz głosem: – Bracie Jurandzie, czego chcecie? Czy chcecie darować jeńca wolnością? – Tak – odpowiedział skinieniem głowy Jurand. Coraz częstsze błyskawice rozświecały okna, burza była bliżej i bliżej.

Zadanie 1

Pierwszy akapit ma na celu

- A. urozmaicenie tekstu.
- B. ułatwienie interpretacji tekst.
- C. kształcenie umiejętności pracy z tekstem.

Zadanie 2

Decyzja o uwolnieniu więźnia przez Juranda świadczy o jego

- A. odwadze.
- B. miłosierdziu.
- C. rozsądku.

Zadanie 3

Uczynek Juranda jest zgodny z biblijnym nakazem

- A. Nie wydasz wyroku śmierci na niewinnego i sprawiedliwego.
- B. Oko za oko, ząb za ząb.
- C. Nie daj się zwyciężyć złu, ale zło dobrem zwyciężaj.

Zadanie 4

Dla uczestników wydarzenia decyzja Juranda była

- A. przewidywalna.
- B. nieodpowiedzialna.
- C. zaskakująca.

Zadanie 5

W tekście potęgowaniu napięcia służy m.in. opis

- A. postaci jeńca.
- B. bochenka chleba.
- C. zjawiska przyrody.

Zadanie 6

Nazwanie Tolimy "prawa Jurandowa przez całe życie ręka" oznacza, że był on osobą

- A. bez której Jurand nie mógł się obejść.
- B. która musiała podporządkować się Jurandowi.
- C. którą dano pod opiekę Jurandowi.

Zadanie 7

O tym, że wydarzenia mają miejsce w średniowieczu najbardziej może świadczyć pojawiające się słowo

- A. krucyfiks.
- B. modlitwa.
- C. rycerz.

Zadanie 8

Objaśnij pisownię z wielkiej litery poniższych wyrazów

- A. Jagienka -
- B. Czech -
- C. Spychów -

Zadanie 9

Z wypowiedzenia 'Przy krześle stał stół, a na nim krucyfiks, dzban z wodą i bochen czarnego chleba [...]' wypisz

- A. przyimki -
- B. spójniki -
- C. zaimki -

Zadanie 10

Nastrój fragmentu jest

- A. posępny.
- B. ponury.
- C. poważny.

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ**Zadanie 1**

B

Zadanie 2

B

Zadanie 3

C

Zadanie 4

C

Zadanie 5

C

Zadanie 6

A

Zadanie 7

C

Zadanie 8

- A. Jagienka - imię.
- B. Czech - mieszkaniec państwa.
- C. Spychów - nazwa miejscowości.

Zadanie 9

- A. przyimki - przy, na, z.
- B. spójniki - a, i.
- C. zaimki - nim.

Zadanie 10

C

.....

Nauka o języku: charakterystyka - wiadomości ogólne**Zadanie 1**

Wskaż poprawne odpowiedzi.

A. Charakterystyka to forma wypowiedzi, która ma na celu

- a. prezentację postaci literackiej.
- b. prezentację postaci rzeczywistej.
- c. prezentację postaci literackiej lub rzeczywistej.

B. Piszac charakterystykę należy uwzględnić

- a. przedstawienie postaci.
- b. szczegółowy życiorys postaci.
- c. wygląd zewnętrzny postaci.
- d. cechy charakteru.
- e. najważniejszą przygodę z jej życia.
- f. cechy temperamentu.
- g. zainteresowania.
- h. poglądy.
- i. stosunek do otoczenia.

C. Prezentacja samego siebie, własnych cech i upodobań to

- a. autoprezentacja.
- b. autocharakterystyka.
- c. autobiografia.

Zadanie 2

Rozpoznaj rodzaje charakterystyk.

- A. Karolina Nowak jest niska i szczupła. Ma niebieskie oczy i blond włosy. Najczęściej ubrana jest w dżinsy i t-shirty - **charakterystyka**
- B. Nina jest nieśmiała, ale bardzo życzliwa - **charakterystyka**
- C. Kasia jest osobą spokojną. Interesuje się muzyką poważną i sama pięknie gra na fortepianie. Cechuje ją też tolerancja i otwartość w stosunku do innych ludzi. Można na niej polegać - **charakterystyka**
- D. Nina nie lubi występować publicznie, zawsze jednak chętnie pomaga innym - **charakterystyka**
- E. Jasiołek i Marek, choć są bliźniakami, mają bardzo różne charaktery. Jasiołek nie lubi mówić o swoich uczuciach, ale za to świetnie potrafi słuchać innych. Marek jest wesołym chłopakiem, ale nie potrafi długo skupić swojej uwagi na jednej rzeczy - **charakterystyka**
- F. Uczniowie naszej klasy są bardzo życzliwi ze sobą. Zdarzają się nam konflikty, ale najważniejsze jest to, że potrafimy je wspólnie rozwiązywać - **charakterystyka**
- G. Iga zawsze dotrzymuje danego słowa - **charakterystyka**
- H. Ania z osoby zaleźnionej stała się dziewczyną odważną - **charakterystyka**

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Zadanie 1

- A. c
- B. a. c. d. f. g. h. i
- C. b

Zadanie 2

- A. Karolina Nowak jest niska i szczupła. Ma niebieskie oczy i blond włosy. Najczęściej ubrana jest w dżinsy i t-shirty - **charakterystyka zewnętrzna.**
- B. Nina jest nieśmiała, ale bardzo życzliwa - **charakterystyka bezpośrednia.**
- C. Kasia jest osobą spokojną. Interesuje się muzyką poważną i sama pięknie gra na fortepianie. Cechuje ją też tolerancja i otwartość w stosunku do innych ludzi. Można na niej polegać - **charakterystyka wewnętrzna.**
- D. Nina nie lubi występować publicznie, zawsze jednak chętnie pomaga innym - **charakterystyka pośrednia.**

- E. Jasiek i Marek, choć są bliźniakami, mają bardzo różne charaktery. Jasiek nie lubi mówić o swoich uczuciach, ale za to świetnie potrafi słuchać innych. Marek jest wesołym chłopakiem, ale nie potrafi długo skupić swojej uwagi na jednej rzeczy - **charakterystyka porównawcza**.
- F. Uczniowie naszej klasy są bardzo zżyci ze sobą. Zdarzają się nam konflikty, ale najważniejsze jest to, że potrafimy je wspólnie rozwiązywać - **charakterystyka zbiorowa**.
- G. Iga zawsze dotrzymuje danego słowa - **charakterystyka statyczna**.
- H. Ania z osoby zaleźnionej stała się dziewczyną odważną - **charakterystyka dynamiczna**.